

Anmeldelse av Nordisk Motstandsbevegelses (DNM) bruk av nazistiske-symboler i forbindelse med marsj i Oslo den 29.oktober 2022.

Antirasistisk Senter anmelder arrangør og deltakere av Den Nordiske Motstandsbevegelses marsj i Oslo, 29.10.2022 for brudd på straffeloven §185 for hatytring, konkret ved bruk av symboler, deriblant «Tyr-runen» som symboliserer nazistisk ideologi. Personer fra Norge som deltok var blant andre Richard Eide, Bjørn Hjelmerud, Tommy Olsen og Martin Oppegård. Straffebudet som skal vurderes overtrådt er: Straffeloven § 185. Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig setter frem en diskriminerende eller hatefull ytring. Som ytring regnes også bruk av symboler. Den som i andres nærvær forsettlig eller grovt uaktsomt fremsetter en slik ytring overfor en som rammes av denne, jf. annet ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år. Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres:

- a. hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse,
- b. religion eller livssyn,
- c. seksuelle orientering,
- d. kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, eller
- e. nedsatte funksjonsevne

Det vises til innholdet i den nasjonalsosialistiske ideologien. Tyr-runen var en av runene som ble brukt – mer presist misbrukt – under det tredje riket. Den ble blant annet brukt av SS-divisjonen [32nd SS Volunteer Grenadier Division 30 Januar](#), av andre SS-divisjoner i kombinasjon med andre symboler, og som emblem for lederskapsskolene (Reichsführerschule) til brunskjortene. SS brukte det ofte også som gravmerker i stedet for det kristne korset. Også i tiårene senere har denne runen vært et av symbolene som brukes mest av nynazister og «white supremacists», slik [Anti-DefamationLeague skriver](#):

Since World War II, neo-Nazis and other white supremacists continued to use the Tyr rune in a racist context – along with the Elhaz (or Life) rune, the Tyr rune is one of the most common white supremacist appropriations of ancient runic symbols. Its popularity in part stems from the fact that it is considered by many to be the “warrior rune.”

Etter krigen har tyr-runen blant annet blitt brukt som nynazistisk organisasjonsikon i flere land, som tatovering blant nazister og som tidligere logo for et kjent nynazistisk klesmerke (Thor Steinar). Den svenske stiftelsen Expo omtaler symbolet [her](#).

Når en selverklært nasjonalsosialistisk organisasjon som dyrker nazi-tiden har valgt runen som sitt ikon, er det imidlertid herfra symbolet henter sin betydning når denne gruppen bruker det. I denne sammenhengen blir symbolet en bærer av nasjonalsosialisme, homohat, antisemittisme og dyrking av Hitler og det tredje riket.

Runen som sådan får først sin nazistiske betydning når den brukes i en nazistisk kontekst. Vi leverer derfor en anmeldelse for å ramme bruk av tyr-runen når den har et nasjonalsosialistisk meningsinnhold. Det er kun da den er å regne som en hatefull ytring, og kun da den kan anses som i strid med straffeloven. Hva vi er ute etter, er å ilegge nynazister konkrete begrensninger, i tråd med våre forpliktelser under FNs rasediskrimineringskonvensjon.

For å underbygge dette får man også mye drahjelp av FNs komite mot rasediskriminering (CERD) sin General recommendation no. 35. I sin [anbefaling](#) tar de opp problemet med at rasistiske organisasjoner ikke blir straffet for hatefulle ytringer. Komiteen påpeker derfor at det er særlig viktig å bekjempe fordekte hatefulle ytringer (Del II, pkt 7 i dokumentet):

*7. Racist hate speech can take many forms and is not confined to explicitly racial remarks. As is the case with discrimination under article 1, speech attacking particular racial or ethnic groups may employ **indirect language in order to disguise its targets and objectives**. In line with their obligations under the Convention, States parties should give due attention **to all manifestations of racist hate speech and take effective measures to combat them**. The principles articulated in the present recommendation apply to racist hate speech, whether emanating from individuals or groups, in whatever forms it manifests itself, orally or in print, or disseminated through electronic media, including the Internet and social networking sites, **as well as non-verbal forms of expression such as the display of racist symbols, images and behaviour at public gatherings, including sporting events.***

En eventuell dom mot det nynazistiske misbruket av symbolet kan bety at nynazister heretter ikke vil kunne bruke det i Norge uten å risikere reaksjoner. Videre innebærer nazisme i seg selv nedvurdering av andres menneskeverd og å ytre støtte til nazisme gjennom ord og symboler er i vår mening derfor omstridt med straffelovens paragraf 185. Målgruppen for propagandaen er etniske minoriteter og LHBT+ personer.

Det som er kjernen for denne anmeldelsen er at DNM bevisst gjennom bruk av symboler kamouflerer budskapet om rasisme, for på denne måten både true og forhåne minoriteter og fremmer hat og forfølgelse- Tanken om vikingtiden som en gyllen epoke for en ren, nordisk rase og et historisk fellesskap har vokst seg sterkere i nazistenes ideologi om super-ariene fra nord. Bruk av norrøn mytologi og vikingeretorikk brukes som et strategisk virkemiddel for rasistiske organisasjoner, både for å kommunisere hva de representerer til sine medlemmer og mulige nye, og til å spre frykt til alle som har sett hva de som bruker denne symbolbruken er i stand til når det gjelder vold mot minoriteter. Det handler om hvit makt, dominans og rasistisk terror. Frykten er godt begrunnet: Vi vet at nazistene benyttet seg av denne koblingen i sin propaganda og sine virkemidler. Det finnes flere eksempler fra moderne tid som viser at rasistiske organisasjoner i dag tar opp denne arven og benytter seg av den samme symbolbruken. Både som et signal om støtte til det nazistene sto for og som et bakteppe for hva de ønsker å bli assosiert med. Under den voldelige Kongress- stormingen, var flere, deriblant Sjamanen, utkledd som viking, og samtidig tilknyttet den rasistiske konspirasjonskulten QAnon. Flere hadde også deltatt i motdemonstrasjoner til Black Lives Matter-bevegelsen, og var forkjempere for den rasistiske ideen om hvitt overherredømme. Under terrorskytingen i New Zealand der 50 personer i en moské ble drept, ropte terroristen «– Ser dere i Valhall, hvis jeg ikke klarer meg» før han begikk drapene i 2019.

I Norge har vi ikke et forbud mot rasistiske organisasjoner. En av flere begrunnelser er at vi ikke trenger det, fordi vi gjennom straffelov blant annet kan straffe personer som går over grensen. Det forutsetter at straffebestemmelsen som er aktuell i denne saken, faktisk benyttes slik.

Dette er det CERD mener bør straffes:

13. As article 4 is not self-executing, States parties are required by its terms to adopt legislation to combat racist hate speech that falls within its scope. In the light of the provisions of the Convention and the elaboration of its principles in general recommendation No. 15 and the present recommendation, the Committee recommends that the States parties declare and effectively sanction as offences punishable by law:

(a) All dissemination of ideas based on racial or ethnic superiority or hatred, by whatever means;

(b) Incitement to hatred, contempt or discrimination against members of a group on grounds of their race, colour, descent, or national or ethnic origin;

(c) Threats or incitement to violence against persons or groups on the grounds in (b) above;

(d) Expression of insults, ridicule or slander of persons or groups or justification of hatred, contempt or discrimination on the grounds in (b) above, when it clearly amounts to incitement to hatred or discrimination;

(e) Participation in organizations and activities which promote and incite racial discrimination.

CERD er tydelig på at staten plikter å etterforske og straffe brudd på straffebestemmelsen:

*17. The Committee reiterates that it is not enough to declare the forms of conduct in article 4 as offences; the provisions of the article must also be effectively implemented. **Effective implementation is characteristically achieved through investigations of offences set out in the Convention and, where appropriate, the prosecution of offenders.** The Committee recognizes the principle of expediency in the prosecution of alleged offenders, and observes that it must in each case be applied in the light of the guarantees laid down in the Convention and in other instruments of international law. In this and other respects under the Convention, the Committee recalls that it is not its function to review the interpretation of facts and national law made by domestic authorities, unless the decisions are manifestly absurd or unreasonable.*

Norge har forpliktet seg til dette, basert på informasjonen gitt i denne anmeldelsen forventer Antirasistisk Senter at personer i DNM blir straffeforfulgt.